

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Aktuálně o stavu příprav na účinnost GDPR v resortu Ministerstva vnitra

**Krajská setkání Svazu měst a obcí ČR
únor – březen 2018**

Rychlý přehled

- **Pokračuje informační kampaň.**
- **Na webu mocr.cz/gdpr byly zveřejněny checklisty a systémové analýzy.**
- **Průběžně jsou publikovány metodiky.**
- **Pokračuje činnost pracovních skupin.**
- **Adaptační zákony byly schváleny vládou.**

Informační kampaň

Ministerstvo koordinuje informační kampaň. Velký důraz na její intenzivní realizaci položili zákonodárci v interpelacích předsedy vlády a na jednání pléna Senátu. GDPR je však nadresortní předpis.

Rozšiřuje se web mvr.cz/gdpr – systémové analýzy, nové a aktualizované metodické nástroje, informace o zahraniční praxi, rozcestník na metodiky ostatních resortů.

Zástupci ministerstva se účastní konferencí, seminářů, pracovních skupin.

Informační kampaň

- **Hlavním motivem informační kampaně je nadále vysvětlování základních principů GDPR, boření mýtů a odrazování od zbytečného nákupu předražených nebo zbytečných produktů.**
- **Zejména malé obce potřebují znát jen základní sadu pravidel, podle nich zhodnotit dosavadní praxi a případně ji upravit.**
- **Výchozím bodem je soulad s dosavadním zákonem č. 101/2000 Sb. Ten bude sice zrušen, ale většina jeho pravidel je obsahem GDPR.**
- **Kdo dnes dodržuje zákon č. 101/2000 Sb., je v zásadě připraven i na GDPR.**

Jak naplnit požadavky GDPR

Příprava obce na GDPR, aneb co očekávají subjekty údajů:

- **Obec nezpracovává jejich údaje bez důvodu.**
- **Pokud obec nemá právo zpracovávat jejich údaje přímo na základě nařízení, zeptá se jich, zda se zpracováním údajů souhlasí.**
- **Získané údaje nebude obec používat k účelům, ke kterým nemá oprávnění ani souhlas.**
- **Osobní údaje obec ochrání před zneužitím (např. odcizením).**
- **Až obec nebude údaje potřebovat, vymaže je.**
- **Pokud obec nebude korektní, bude možné se dovolat svých práv.**

O tom je GDPR.

Jak naplnit požadavky GDPR

Zákonnost zpracování – kdy je zpracování osobních údajů zákonné (čl. 6 odst. 1):

- a) subjekt údajů udělil souhlas se zpracováním svých osobních údajů;**
- b) zpracování je nezbytné pro splnění smlouvy, jejíž smluvní stranou je subjekt údajů, nebo pro provedení opatření přijatých před uzavřením smlouvy;**
- c) zpracování je nezbytné pro splnění právní povinnosti, která se na správce vztahuje;**
- d) zpracování je nezbytné pro ochranu životně důležitých zájmů subjektu údajů nebo jiné fyzické osoby;**
- e) zpracování je nezbytné pro splnění úkolu prováděného ve veřejném zájmu nebo při výkonu veřejné moci, kterým je pověřen správce;**
- f) zpracování je nezbytné pro účely oprávněných zájmů příslušného správce či třetí strany, kromě případů, kdy před těmito zájmy mají přednost zájmy nebo základní práva a svobody subjektu údajů.**

Jak naplnit požadavky GDPR

Souhlas se zpracováním osobních údajů:

- **Pro většinu základních zpracování není potřeba – obec zpracovává na základě zákona (evidence obyvatel, rybářské lístky, seznamy dětí ze školského obvodu) nebo plní smlouvu (pracovněprávní vztahy, pronájem obecního majetku).**
- **Zpracování v souvislosti s „doplňkovými službami“ nad rámec tohoto základu zpravidla budou souhlas vyžadovat – rozesílání zpravodaje obce na e-mailové adresy, poskytování dalších on-line služeb atd.**

Správce osobních údajů musí být schopen poskytnutí souhlasu prokázat. Proto je obecně výhodnější písemný souhlas, ale písemná forma není povinná.

Ze souhlasu musí být zřejmé, kdo, za jakým účelem a na jakou dobu souhlas udělil.

Subjekt údajů má právo kdykoli souhlas odvolat.

Jak naplnit požadavky GDPR

Dále je vhodné se věnovat nastavení vztahů obce jako správce osobních údajů s tzv. zpracovateli.

Vztah správce a zpracovatele zná již zákon č. 101/2000 Sb., nejde o novinku. Může být založen zákonem nebo smlouvou.

Spočívá v tom, že pro správce – zde obec, zpracovává osobní údaje někdo jiný – zpracovatel.

Tedy obec má povinnost zpracovávat osobní údaje a může ji splnit prostřednictvím zpracovatele – například u externího zpracování personální dokumentace.

GDPR nově upravuje náležitosti smlouvy správce a zpracovatele (čl. 28 odst. 3). Pokud obec má takové smlouvy uzavřeny, je vhodné provést jejich revizi.

Jak naplnit požadavky GDPR

Zabezpečení osobních údajů:

- řízení přístupu – určení osob, které smí s osobními údaji nakládat,
- fyzická bezpečnost – uzamykatelnost, evidence klíčů,
- zabezpečení elektronického zpracování – přístupová hesla, nakládání s přenosnými zařízeními, formátování, firewall.

„S přihlédnutím ke stavu techniky, nákladům na provedení, povaze, rozsahu, kontextu a účelům zpracování i k různě pravděpodobným a různě závažným rizikům pro práva a svobody fyzických osob, provedou správce a zpracovatel vhodná technická a organizační opatření, aby zajistili úroveň zabezpečení odpovídající danému riziku“ (čl. 32 odst. 1).

Jak naplnit požadavky GDPR

Novinky v GDPR:

- **Záznamy o činnostech zpracování – v zásadě nahrazují dosavadní oznamovací povinnost, vztahují se ale na všechna zpracování, i ze zákona. GDPR stanovuje náležitosti, v podstatě kolonky formuláře.**
- **Hlášení porušení zabezpečení osobních údajů ÚOOÚ (není potřeba, není-li pravděpodobné riziko ohrožení práv fyzických osob). Lhůta do 72 hodin.**
- **Oznamování porušení zabezpečení osobních údajů subjektům údajů (hrozí-li riziko pro jejich práva).**
- **Funkce pověřence pro ochranu osobních údajů.**

Checklisty GDPR

Obec by si měla udělat inventuru právě zmíněných oblastí – zákonné tituly zpracování (jaké údaje, o kom, proč a po jakou dobu zpracovává), souhlasy, smlouvy se zpracovateli, bezpečnost osobních údajů.

Dále by se měla připravit na zavedení novinek – jmenovat pověřence, připravit záznamy o činnostech atd.

Podrobnější soupis základních opatření obsahují tzv. checklisty – kontrolní seznamy, které ministerstvo zveřejnilo na webu jako pomůcku zejména pro menší obce. Záleží na obci, zda a jak je využije.

<http://www.mvcr.cz/gdpr/clanek/kontrolni-seznamy-checklisty-pro-obce.aspx>

Checklisty GDPR

Metodický nástroj zejména pro malé obce.

Slouží k posouzení základních činností zpracování osobních údajů.

První část v 37 otázkách prochází

- **nastavení kompetencí (k ověření, zda obec pamatuje na plnění jednotlivých druhů úkolů při ochraně osobních údajů, zejména vymezením rolí ve vnitřních předpisech),**
- **zabezpečení osobních údajů vedených v listinné i elektronické evidenci,**
- **evidenci dokumentů.**

Druhou část lze zpracovat vždy pro určitou agendu (matriky, personalistika, školství, volby, místní poplatky) a pomáhá obci utřídit si informace o účelech a titulech zpracování, subjektech údajů atd.

Systemové analýzy

**Dvě systémové analýzy - působnosti krajů a obcí.
100 – 150 stran analytického dokumentu s přílohami.**

Systemová analýza obcí obsahuje:

- **přehled dopadů GDPR,**
- **přehled agend a zákonných titulů zpracování,**
- **analýzu rizik na základě agregování poznatků z 15 obcí, v členění na 2 podmnožiny - obce III. stupně a obce I. a II. stupně,**
- **katalog nejčastějších pochybení a doporučení k nápravě,**
- **vzorový manuál činnosti pověřence pro ochranu osobních údajů.**

Systemové analýzy

V návaznosti na analýzu rizik rozpracovává systémová analýza typické situace a uvádí doporučená řešení. Například

- **zveřejňování údajů o zaměstnancích na webu obce**
- **fotografování na akcích obce a uveřejňování fotografií,**
- **vedení obecních novin,**
- **uchovávání kamerových záznamů,**
- **vedení a uveřejňování kronik,**
- **ochrana počítačových sestav, šifrování notebooků,**
- **sledování přístupů a monitoring činností (logování) atd.**

Konzultováno s ÚOOÚ.

<http://www.mvcr.cz/gdpr/clanek/systemova-analyza-obci.aspx>

Metodické materiály

Ministerstvo vnitra zveřejnilo aktualizovanou metodiku k činnosti pověřenců pro ochranu osobních údajů (včetně pracovní náplně).

V oblasti spisové služby již byl vydán metodický materiál k ochraně osobních údajů při výkonu spisové služby.

<http://www.mvcr.cz/gdpr/clanek/metodicka-podpora-a-konzultace-spisova-sluzba-spisova-sluzba.aspx>

Metodický materiál doprovázejí rozsáhlé přehledy úpravy skartačních lhůt v odvětvových právních předpisech.

Připravuje se metodika formou sad návodných otázek k prověření souladu spisových služeb s právními předpisy a standardy.

Připravují se vzorové dokumenty podle GDPR.

Záznamy o činnostech zpracování

<p style="text-align: center;">Záznam o činnostech zpracování - VOLBY Čl. 30 odst. 1 obecného nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR)</p> <p>Správce: ... (název, adresa, datová schránka) ... Zástupce správce: ... (jméno, příjmení, funkční zařazení osoby odpovědné za agendu)... Pověřenec pro ochranu osobních údajů: ... (jméno, příjmení, e-mail) ...</p>
I. Účely zpracování
ZAJIŠTĚNÍ AGEND OBCE PODLE VOLEBNÍCH ZÁKONŮ
<p>Čl. 6 odst. 1 písm. c) GDPR - zpracování nezbytné pro plnění právní povinnosti: zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, zákon č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu a o změně některých zákonů, zákon č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky a o změně některých zákonů (zákon o volbě prezidenta republiky), prováděcí právní předpisy k volebním zákonům.</p>
II. Kategorie subjektů údajů
Občan obce – volič. Člen okrskové volební komise. Kandidát. Zmocněnec. Petent.

Záznamy o činnostech zpracování

III. Kategorie osobních údajů

Základní identifikační údaje, státní občanství, volební právo a jeho případné omezení, číslo dokladu totožnosti, účast při hlasování; v případě členů okrskových volebních komisí údaje nezbytné pro výkon činnosti člena komise a pro jeho odměňování; v případě kandidátů a zmocněnců identifikační údaje dle kandidátní listiny a čestného prohlášení kandidáta; v případě petentů u nezávislých kandidátů identifikační údaje dle náležitostí petice.

IV. Kategorie příjemců

Členové okrskových volebních komisí pro účely plnění jejich povinností podle volebních zákonů. Kontrolní orgány (krajský úřad, Státní volební komise). Zhotovitel hlasovacích lístků.

V. Plánované lhůty pro výmaz kategorií osobních údajů

Platí skartační lhůty stanovené vyhláškami k volebním zákonům: ve vztahu ke kandidátním listinám a souvisejícím dokumentům - A10, pro ostatní volební dokumentaci - V5.

VI. Obecný popis technických a organizačních bezpečnostních opatření

Listinná vyhotovení volební dokumentace jsou ukládána v uzamčených prostorách a v průběhu voleb se pečeti.

Přístup k elektronickým datovým souborům je zabezpečen hesly v souladu s nastavením přístupových práv vnitřními předpisy obce.

Činnost pracovních skupin

Pokračuje činnost 4 pracovních skupin. Zápisy jsou na webu:

<http://www.mvcr.cz/gdpr/clanek/web-dalsi-dokumenty-dalsi-dokumenty.aspx>

Pro územní samosprávu má zásadní význam činnost pracovní skupiny se zástupci ÚSC. 1. března 2018 jí byly prezentovány systémové analýzy. Další jednání se plánuje na polovinu dubna.

Prostřednictvím meziresortní pracovní skupiny Ministerstvo vnitra koordinuje aktivity ostatních resortů. Praxe potřebuje např. metodiku v oblasti sociálních služeb a pracovněprávních vztahů. Také podnikatelský sektor vyžaduje pomoc.

Resortní metodiky nemůže poskytnout Ministerstvo vnitra.

MŠMT aktuálně zveřejnilo nový metodický nástroj pro školy.

Adaptační zákony

Přímá použitelnost GDPR znamená, že není potřeba přijímat nový „zákon č. 101/2000 Sb.“ Stávající zákon bude zrušen zákonem o zpracování osobních údajů.

Ve vztahu k GDPR upraví zákon o zpracování osobních údajů především některé výjimky (např. pro informování subjektů údajů, DPIA nebo formou vymezení pojmu veřejný subjekt) a dále postavení Úřadu pro ochranu osobních údajů.

Souběžně je připravován doprovodný změnový zákon. Oba předpisy projednala 21.3.2018 Legislativní rada vlády. Účinnost zákonů lze očekávat ve druhé polovině roku 2018. Zpoždění za účinností GDPR není problematické, GDPR je přímo použitelný předpis.

Ministerstvo v dohodě se zástupci samospráv prosazovalo výrazné zmírnění dopadů sankcí na malé obce, jejich příspěvkové organizace, školy a školská zařízení. Vláda toto opatření odmítla.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

DĚKUJEME ZA POZORNOST

Sekce legislativy a státní správy

Sekce veřejné správy

Ministerstvo vnitra ČR